

شیوه نامه داوری و ارزیابی علمی اثر

به منظور تعیین خط مشی و تسهیل داوری و ارزیابی علمی آثار ارائه شده پژوهشگران (دانشگاهی و غیر دانشگاهی) برای چاپ و نشر، این آیین نامه در مرکز چاپ و انتشارات معاونت پژوهشی دانشگاه کوثر بجنورد با اهداف زیر تنظیم و در جلسه شماره ... شورای انتشارات دانشگاه به تاریخ ... تصویب شده و از تاریخ مذکور لازم الاجرا است.

۱. ارتقای کیفی و افزایش نوآوری در تولیدات علمی مرکز چاپ و انتشارات

۲. بالابردن اعتبار علمی، تناسب با سرفصل های درسی و جامعیت آثار

۳. فراهم آوردن زمینه های تولید، نشر آثار سودمند در حوزه های مختلف علوم

۴. تسهیل امر داوری و یکسان سازی فرایند ارزیابی علمی در مسیر چاپ و نشر کتب تالیفی و ترجمه شده

۵. نشر نتایج حاصل از تحقیقات جدید و معتبر به زبان فارسی و سایر زبان های خارجی

ماده ۱. تعاریف

۱-۱. **داوری:** منظور از داوری، ارزیابی علمی آثار تالیفی، تصنیفی، ترجمه ای، گردآوری یا پیشنهادهای واصله برای تألیف، تصنیف، گردآوری و ترجمه از نظر اعتبار علمی، کیفیت، تناسب، اهمیت و اولویت موضوعی و محتوایی است.

۱-۲. **داور داخلی:** یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه کوثر است که در زمینه موضوع داوری صاحب نظر بوده یا تخصص داشته باشد یا خود دارای سوابق و آثار علمی باشد.

۱-۳. **داور خارجی:** از اعضای هیأت علمی دیگر دانشگاه های داخل یا خارج از کشور که در زمینه موضوع داوری صاحب نظر بوده یا تخصص داشته باشد یا خود دارای سوابق و آثار علمی باشد.

۱-۴. **صاحب اثر:** منظور از صاحب اثر شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی، اعم از مؤلف یا مترجم است که اثر خود را جهت چاپ به مرکز نشر تحویل می دهند.

۱-۵. **اثر:** منظور از اثر هرگونه تألیف، تصنیف، ترجمه، تدوین، گردآوری، گزارش علمی و نرم افزار تهیه شده است که قابلیت چاپ و نشر ولو به صورت های الکترونیکی (E-book)، لوح فشرده (CD)، تولید نرم افزار و بانکهای اطلاعاتی و نوارهای صوتی و تصویری را داشته باشد.

۱-۶. **کتاب درسی:** کتابی است که حداقل ۷۰ درصد سرفصل مصوب یک درس از دروس دانشگاهی را پوشش دهد.

۱-۷. **سایر کتابها:** کتابهایی که مطالب آنها قابلیت ارتقاء سطح آموزش و پژوهش در رشته های تحصیلی دانشگاه را داشته باشد.

۱-۸. **قرارداد:** سندی است که برای داوری اثر بین معاون پژوهشی دانشگاه و داور تنظیم می شود و تعهدات و وظایف هر یک و نیز زمان انجام کار و حق الزحمه داوری را تعیین می کند.

۱-۹. **حق الزحمه داوری:** مبلغی است که در ازای انجام داوری، بر مبنای آخرین مصوبات شورای انتشارات دانشگاه، به عامل آن پرداخت می شود.

۱-۱۰. **شورای انتشارات دانشگاه:** بالاترین مرجع تصمیم گیری در خصوص صدور مجوز و تعیین اولویت چاپ آثار در دانشگاه که متشکل از اعضای معین با حکم رییس دانشگاه است و عهده دار مرجعیت سیاست گذاری و برنامه ریزی چاپ و نشر در دانشگاه می باشد. همچنین شورایی است برای رسیدگی به موضوعات پیشنهادی، درخواست های واصله در زمینه چاپ کتاب و بررسی و تأیید آثار تصویب و ارائه شده توسط گروه های آموزشی در دانشکده های دانشگاه.

ماده ۲. فرایند داوری

۲-۱. کلیه آثاری که درخواست چاپ و انتشارشان به دانشکده یا دانشگاه تسلیم می شود می بایست مورد داوری و ارزیابی علمی قرار گیرند. این آثار شامل چهار گروه هستند که برای هر یک فرم های مخصوصی طراحی شده است:

الف) آثار تألیفی یا تصنیفی

ب) آثار ترجمه‌ای

ج) آثار گردآوری شده

د) داوری پیشنهاد تألیف، ترجمه، گردآوری و...

تبصره ۱: آثاری که در فرایند کرسی‌های نظریه‌پردازی مورد نقد و ارزیابی علمی قرار گرفته‌اند و سپس به عنوان نظریه پذیرفته شده‌اند، با ارائه مستندات مربوطه از داوری مستثنا هستند.

تبصره ۲: آثاری که از سوی شورای پژوهشی دانشگاه مورد بررسی، تأیید و تصویب قرار می‌گیرند، از داوری مستثنا هستند.

تبصره ۳: آثاری که از سوی مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه، شورای انتشارات دانشگاه به مؤلف، مترجم، گردآورنده و ... سفارش داده شده‌اند نیز باید پس از آماده شدن برای داوری ارسال شوند. نظر نهایی جهت چاپ و انتشار این آثار تابع قوانین و مقررات مرکز و بر طبق مصوبه شورای انتشارات دانشگاه خواهد بود.

۲-۲. شورای انتشارات دانشگاه و شورای دانشکده، دو مرجع تعیین داور و ارجاع آثار برای ارزیابی علمی هستند. شورای انتشارات دانشگاه در خصوص آثار اساتید و همچنین مواردی که از نظر این شورا نیاز به داوری مجدد داشته باشد اقدام به تعیین داور و ارجاع آثار به داوران داخلی و خارجی می‌کند و نسبت به تعیین و ارجاع آثار مربیان و استادیاران به داوران اقدام می‌کند. همچنین بررسی و ارسال آثار اساتید و دانشیاران برای داوری نیز توسط شورای انتشارات دانشگاه انجام می‌شود. این فرایند در قالب فرایند کلی انتشار کتاب گنجانده شده است که در شکل ۱ نشان داده می‌شود.

تبصره ۴: در موارد خاص، شورای انتشارات دانشگاه، می‌تواند اثر را همزمان به بیش از دو داور ارسال کند.

تبصره ۵: در خصوص آثاری که توسط اعضای هیأت علمی دیگر دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی داخلی و یا خارجی به دانشگاه ارجاع می‌شود، شورای انتشارات دانشگاه تصمیم می‌گیرد.

تبصره ۶: داوری پیشنهادات رسیده برای تألیف، ترجمه، گردآوری به ترتیب اولویت بر عهده مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه و شورای انتشارات دانشگاه است.

۳-۲. نتیجه داوری به همراه فرم‌های مربوطه، مستندات و نظرات داوران به صورت کامل برای طرح در شورای انتشارات دانشگاه، به مرکز چاپ و انتشارات تحویل می‌شود.

۴-۲. در خصوص آن دسته از آثاری که از نظر داوران مشروط به اعمال اصلاحات تأیید شده باشد، مراتب توسط همان مرجعی که اثر را برای داور ارسال کرده است شورای انتشارات دانشگاه و یا مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه، به منظور اصلاح و اعمال نظرات داور، به صاحب اثر عودت داده می‌شود. پس از اعمال اصلاحات و تأیید مجدد داور، اثر برای تأیید نهایی در شورا مطرح می‌شود.

۵-۲. بر اساس نتیجه داوری، اثر یا به شورای انتشارات دانشگاه ارجاع می‌شود (در صورت تأیید هر دو داور داخلی و خارجی)، یا برای اعمال اصلاحات به صاحب اثر ارجاع می‌شود (در صورت تأیید یک یا دو داور به شرط اعمال اصلاحات و تغییرات)، یا برای داور سوم ارسال می‌شود (در صورت تأیید اثر توسط یک داور و عدم تأیید توسط داور دوم)، یا اینکه از نظر معیارهای علمی مردود ارزیابی می‌شود (در صورت عدم تأیید توسط هر دو داور) و مراتب به صاحب اثر اطلاع داده می‌شود. نمودار و جدول زیر چگونگی این شرایط را نشان می‌دهد.

شکل ۲: فرآیند داوری

جدول ۱. صورت‌های مختلف داوری

مرحله نهایی	مرحله دوم	مرحله اول		شکل‌های مختلف بر اساس نتیجه داوری
		رأی داور اول	رأی داور دوم	
---	ارائه خلاصه نتایج داوری در شورای انتشارات دانشگاه	تأیید	تأیید	شکل اول
در صورت تأیید، ارائه خلاصه نتایج داوری به شورای انتشارات دانشگاه برای تصمیم‌گیری نهایی و در صورت عدم تأیید، استرداد مدارک و اعلام به صاحب اثر	ارجاع به داور سوم (داخلی)	عدم تأیید	تأیید	شکل دوم
ارائه خلاصه نتایج داوری به شورای انتشارات دانشگاه جهت تصمیم‌گیری نهایی	ارجاع به صاحب اثر برای اعمال اصلاحات و تغییرات	تأیید (به شرط اصلاحات)	تأیید (یا تأیید مشروط)	شکل سوم
ارائه خلاصه نتایج داوری به شورای انتشارات دانشگاه جهت تصمیم‌گیری نهایی	ارجاع به صاحب اثر برای اعمال اصلاحات و تغییرات و سپس ارسال مجدد برای داور جهت تأیید	تأیید مشروط با نیاز به بازبینی	تأیید مشروط با نیاز به بازبینی	شکل چهارم
استرداد مدارک و اعلام مراتب به صاحب اثر	مردودی و عدم کسب اولویت چاپ	عدم تأیید	عدم تأیید	شکل پنجم

۲-۶. مدارک و فرم‌های داوری اثر، شامل: یک نسخه چاپی (پرینت)، فرم‌های مخصوص داوری، قرارداد داوری و ابلاغ داوری است که به صورت همزمان برای داور ارسال می‌شود.

۲-۷. با هدف تسهیل فرایند انتشار آثار و تسریع در داوری آثار، تعداد داوران داخلی و خارجی، می‌بایست به ازای هر داور، دو نفر به ترتیب اولویت تعیین شوند تا در صورت عدم دسترسی یا قبول نفر اول، خللی در کار ایجاد نشود.

۲-۸. مدت زمان داوری بر اساس موضوع و تعداد صفحات اثر، از دو تا چهار هفته تعیین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۳. مشخصات داور

۳-۱. داوران، اعضای هیأت علمی یا پژوهشگرانی هستند که تخصص ایشان از طریق شیوه‌های زیر احراز شده باشد:

الف) داشتن حسن شهرت به تخصص در زمینه حوزه موضوع داوری (اثر)؛

ب) داشتن حداقل دو کتاب چاپ شده در ارتباط با حوزه موضوع داوری (اثر)؛

ج) داشتن حداقل مقاله چاپ شده داخلی یا خارجی در ارتباط با حوزه موضوع داوری (اثر)؛

د) داشتن تجربه داوری آثار علمی شامل کتاب و مقاله در حوزه موضوع داوری (با ارائه گواهی).

تبصره ۷: در موارد خاص، متخصصان غیر هیأت علمی حوزه مرتبط با موضوع داوری که مدرک دکتری آن حوزه را داشته باشند، در صورتی که شرایط یادشده و حداقل پنج سال سابقه کاری مرتبط را دارا باشند، می‌توانند به عنوان داور انتخاب شوند.

ماده ۴. حق الزحمه داوری

۴-۱. حق الزحمه داوری آثار بر طبق حکم کارگزینی داور و دستمزدی که به ازای هر ساعت تدریس یا تحقیق می‌گیرد محاسبه خواهد شد. به این شکل که هر ۱۰ صفحه از اثر برابر با یک ساعت تدریس یا تحقیق در نظر گرفته می‌شود. به این ترتیب تعداد صفحات اثر بر عدد ۱۰ تقسیم شده و رقم به دست آمده در یک ساعت حق التدریس یا حق تحقیقی که بر طبق حکم کارگزینی محاسبه می‌شود، ضرب می‌شود. علاوه بر این، در صورت دقیق و با کیفیت بودن داوری، ضریبی از ۱/۲۵ تا ۲ با توجه به درجه علمی داور به حق الزحمه داوری اضافه می‌شود (جدول ۲).

جدول ۲: ضریب کیفی حق الزحمه داوری

درجه علمی داور	ضریب کیفی
استادیار	۱/۲۵
دانشیار	۱/۷۵
استاد	۲

۴-۲. حق الزحمه داوری برای آثار به زبان فارسی و یا هر زبان خارجی، یکسان است و مطابق جدول بالا محاسبه و پرداخت می‌شود.

تبصره ۹: حق الزحمه داوری آثار تألیفی، ترجمه‌ای، گردآوری و... یکسان محاسبه می‌شود.

۴-۳. چنانچه داوری در مدت مقرر در قرارداد انجام نشود یا نامطلوب انجام شود، دانشگاه می‌تواند با ابلاغ کتبی به داور، قرارداد را فسخ کند و با فسخ قرارداد، هیچ مبلغی تحت هیچ عنوان به داور، تعلق نگرفته و داور می‌بایست ظرف ۳ روز از ابلاغ کتبی فسخ، اثر را تحویل دهد. این آثار مجدداً برای داور دیگری ارسال می‌شوند.

۴-۴. در صورت بروز هرگونه اختلاف در خصوص داوری اثر، موضوع به مشاور حقوقی دانشگاه- داور مرضی الطرفین- ارجاع و نظر مشاور حقوقی برای طرفین، قطعی، لازم الاجرا و غیرقابل اعتراض یا شکایت است.